

RZECZPOSPOLITA POLSKA
PROKURATOR GENERALNY

Warszawa, dnia 23 czerwca 2017 r.

PK VIII TK 18.2017

P 7/17

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY KAN C E L A R I A	
wpl. dnia	26. 06. 2017
L.dz.	L. zał.

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY

W związku z pytaniami prawnymi:

– Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu V Wydział Cywilny z dnia 13 lutego 2017 r., sygn. akt _____, czy art. 292 w związku z art. 285 § 1 i 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2016 r., poz. 380 ze zm.), jako podstawa nabycia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu w okresie przed 3 sierpnia 2008 roku, jest zgodny z art. 2, art. 21 ust. 1 – 2, art. 31 ust. 2 – 3, art. 32 ust. 1 – 2, art. 37 ust. 1 – 2 i art. 64 ust. 1 – 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 1 Protokołu dodatkowego numer 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175 ze zm.) i art. 17 ust. 1 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, w zakresie, w jakim stanowi podstawę nabycia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu w okresie przed 3 sierpnia 2008 r. przez przedsiębiorcę przesyłowego lub Skarb Państwa – w sytuacji, w której nie wydano decyzji o charakterze wywłaszczeniowym, na podstawie przepisów art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (Dz. U. z 1974 r. Nr 10, poz. 64 ze zm.), art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami

i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. Nr 22, poz. 99), art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U z 1991 r. Nr 30, poz. 127 ze zm.), art. 124 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U z 2015 r., poz. 1774 ze zm.), lub też podstawę doliczenia do okresu korzystania w sposób odpowiadający służebności przesyłu przez przedsiębiorcę przesyłowego lub Skarb Państwa z trwałego i widocznego urządzenia (termin zasiedzenia) – czasu korzystania z trwałego i widocznego urządzenia w sposób odpowiadający służebności przesyłu przed 3 sierpnia 2008 roku;

– Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu V Wydział Cywilny z dnia 22 maja 2017 r., sygn. akt _____, czy art. 292 w związku z art. 285 § 1 i 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2016 r., poz. 380 ze zm.), jako podstawa nabycia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu w okresie przed 3 sierpnia 2008 roku, jest zgodny z art. 2, art. 21 ust. 1 – 2, art. 31 ust. 2 – 3, art. 32 ust. 1 – 2, art. 37 ust. 1 – 2 i art. 64 ust. 1 – 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 1 Protokołu dodatkowego numer 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175 ze zm.) i art. 17 ust. 1 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, w zakresie, w jakim stanowi podstawę nabycia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu w okresie przed 3 sierpnia 2008 r. przez przedsiębiorcę przesyłowego lub Skarb Państwa – w sytuacji, w której nie wydano decyzji o charakterze wywłaszczeniowym, na podstawie przepisów art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (Dz. U. z 1974 r. Nr 10, poz. 64 ze zm.), art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. Nr 22, poz. 99), art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U z 1991 r. Nr 30, poz. 127 ze zm.), art. 124 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia

1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U z 2015 r., poz. 1774 ze zm.), lub też podstawę doliczenia do okresu korzystania w sposób odpowiadający służebności przesyłu przez przedsiębiorcę przesyłowego lub Skarb Państwa z trwałego i widocznego urzędzenia (termin zasiedzenia) – czasu korzystania z trwałego i widocznego urzędzenia w sposób odpowiadający służebności przesyłu przed 3 sierpnia 2008 roku;

– Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu V Wydział Cywilny z dnia 22 maja 2017 r., sygn. akt _____, czy art. 292 w związku z art. 285 § 1 i 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2016 r., poz. 380 ze zm.), jako podstawa nabycia służebności gruntowej odpowiadającej treścią służebności przesyłu w okresie przed 3 sierpnia 2008 roku, jest zgodny z art. 2, art. 21 ust. 1 – 2, art. 31 ust. 2 – 3, art. 32 ust. 1 – 2, art. 37 ust. 1 – 2 i art. 64 ust. 1 – 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 1 Protokołu dodatkowego numer 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175 ze zm.) i art. 17 ust. 1 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, w zakresie, w jakim stanowi podstawę nabycia służebności gruntowej odpowiadającej treścią służebności przesyłu w okresie przed 3 sierpnia 2008 r. przez przedsiębiorcę przesyłowego lub Skarb Państwa – w sytuacji, w której nie wydano decyzji o charakterze wywłaszczeniowym, na podstawie przepisów art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (Dz. U. z 1974 r. Nr 10, poz. 64 ze zm.), art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. Nr 22, poz. 99), art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U z 1991 r. Nr 30, poz. 127 ze zm.), art. 124 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U z 2015 r., poz. 1774 ze zm.), lub też podstawę doliczenia do okresu korzystania w sposób odpowiadający służebności przesyłu przez przedsiębiorcę przesyłowego lub Skarb Państwa

z trwałego i widocznego urzędzenia (termin zasiedzenia) – czasu korzystania z trwałego i widocznego urzędzenia w sposób odpowiadający służebności przesyłu przed 3 sierpnia 2008 roku

– na podstawie art. 42 pkt 7 i art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U., poz. 2072) –

przedstawiam następujące stanowisko dodatkowe:

1) art. 292 w związku z art. 285 § 1 i 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2016 r., poz. 380 ze zm.) w zakresie, w jakim stanowi – w sytuacji, gdy nie wydano decyzji na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (Dz. U. z 1974 r. Nr 10, poz. 64 ze zm.), art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. Nr 22, poz. 99), art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. z 1991 r. Nr 30, poz. 127 ze zm.) lub art. 124 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r., poz. 1774 ze zm.) – podstawę:

- nabycia, przed dniem 3 sierpnia 2008 r., przez przedsiębiorcę przesyłowego lub Skarb Państwa, w drodze zasiedzenia, służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu,**
- doliczenia do okresu wymaganego do zasiedzenia służebności przesyłu okresu występowania na nieruchomości stanu faktycznego odpowiadającego treści służebności przesyłu przed dniem 3 sierpnia 2008 r.,**

jest zgodny z art. 2, art. 21 ust. 1, art. 31 ust. 3 i art. 64 ust. 1 – 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 1 Protokołu dodatkowego numer 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175 ze zm.);

- 2) w pozostałym zakresie postępowanie podlega umorzeniu na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U., poz. 2072) – wobec niedopuszczalności wydania wyroku.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 7 czerwca 2017 r. Prezes Trybunału Konstytucyjnego zwrócił się o przedstawienie dodatkowego stanowiska w sprawie pytania prawnego Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu V Wydział Cywilny z dnia 13 lutego 2017 r. (sygn. akt) w związku z przedstawieniem przez Sąd Rejonowy Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu V Wydział Cywilny pytania prawnego z dnia 22 maja 2017 r., w sprawie o sygn. akt oraz przez Sąd Rejonowy Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu V Wydział Cywilny pytania prawnego z dnia 22 maja 2017 r., w sprawie o sygn. akt Prezes Trybunału Konstytucyjnego poinformowała ponadto, iż – ze względu na tożsamość przedmiotu sprawy – zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego oba wskazane pytania prawne z dnia 22 maja 2017 r. zostały dołączone do pytania prawnego z dnia 13 lutego 2017 r., w celu łącznego ich rozpoznania pod wspólną sygnaturą akt P 7/17.

Stan faktyczny w sprawie, w której Sąd Rejonowy Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu V Wydział Cywilny – postanowieniem z dnia 22 maja 2017 r., sygn. akt – skierował pytanie prawne, przedstawia się następująco:

A.Z. wniosła o ustanowienie odpłatnej służebności przesyłu obciążającej należącą do niej nieruchomości, polegającej na odpłatnym korzystaniu z nieruchomości przez przedsiębiorstwo przesyłowe w ograniczonym zakresie poprzez prawo wejścia i wjazdu na nieruchomość, prowadzenia prac konserwacyjnych, remontów, modernizacji urządzeń przesyłowych oraz usuwania awarii.

Uczestnik postępowania – przedsiębiorstwo przesyłowe V S.A. z siedzibą w P. – wskazał, że najpóźniej w dniu października 2009 r. nabył, przez zasiedzenie, służebność przesyłu, polegającą na prawie utrzymania sieci oraz dostępu do niej w celu prowadzenia bieżącej jej obsługi, konserwacji i remontów. Uczestnik powołał się na fakt, iż sieć została wybudowana przez Skarb Państwa – Z w P. a następnie, w dniu grudnia 1977 r. – przekazana W w P. Od momentu powstania sieci uczestnik oraz jego poprzednicy prawni korzystali z niej, co polegało na utrzymywaniu urządzeń służących do doprowadzania do jej odbiorców.

Stan faktyczny w sprawie, w której Sąd Rejonowy Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu V Wydział Cywilny – postanowieniem z dnia 22 maja 2017 r., sygn. akt – skierował pytanie prawne, przedstawia się następująco:

O S.A. z siedzibą w W sp. z o.o. wniósł o stwierdzenie, że poprzednik prawny wnioskodawcy – Skarb Państwa – nabył przez zasiedzenie, z dniem grudnia 1986 r., służebność gruntową o treści

odpowiadającej służebności przesyłu na nieruchomości stanowiącej własność uczestników, polegającą na:

- prawie korzystania z urządzeń, tj. przewodów i urządzeń do przesyłu , przez każdorazowego właściciela tych urządzeń,
- prawie dostępu i dojazdu przez każdorazowego właściciela urządzeń przesyłowych, tj. przewodów i urządzeń do przesyłu , w celu wykonywania prac budowlano-montażowych, eksploatacyjnych, konserwacyjnych i usuwania awarii.

Wnioskodawca wskazał, że , przebiegający przez nieruchomość uczestników, został oddany do użytku w dniu grudnia 1972 r. i ta data wyznacza początek biegu zasiedzenia służebności gruntowej o treści służebności przesyłu. W okresie biegu terminu zasiedzenia posiadaczem służebności gruntowej był Skarb Państwa, a posiadanie to było wykonywane przez przedsiębiorstwo państwowe W , w szczególności podejmowane były czynności eksploatacyjne – bieżąca eksploatacja i konserwacja , okresowe badania , bieżące i średnie remonty oraz prace awaryjne, usuwano także kolizje z pozostałą infrastrukturą.

Uczestnicy postępowania (właściciele nieruchomości, której dotyczy wnioski o zasiedzenie obciążającej ją służebności) wnieśli o oddalenie wniosku, podkreślając, że nie zaktualizowały się przesłanki niezbędne do zasiedzenia służebności gruntowej, jak i służebności przesyłu. Ponadto uczestnicy zakwestionowali trafność orzecznictwa Sądu Najwyższego w zakresie, w jakim dopuszczono możliwość zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej swoją treścią służebności przesyłu.

W obu wskazanych wyżej pytaniach prawnych przedmiot kontroli sformułowano przy użyciu w *petitum* identycznej formuły. Dotyczy to zarówno

wskazania przepisów prawa zakwestionowanych przez pytające sądy, zakresu, w jakim przepisy te zostały zaskarżone, jak również powołanych wzorców kontroli. Również uzasadnienia obu pytań prawnych są w znacznym stopniu zunifikowane. Odmienności dotyczą jedynie przedstawionego w nich stanu faktycznego spraw, na tle których Sądy pytające powzięły wątpliwości co do zgodności zaskarżonych regulacji z powołanymi wzorcami kontroli, jednak w pozostałym zakresie, tj. w części zawierającej zarzuty i argumentację na ich poparcie, uzasadnienia obu pytań prawnych są tożsame.

Ponadto przedmiot kontroli konstytucyjności, zakres zaskarżenia, powołane wzorce kontroli oraz uzasadnienie w obu pytaniach prawnych z dnia 22 maja 2017 r. powielają – poza przedstawieniem stanu faktycznego – analogiczne składniki pytania prawnego Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu V Wydział Cywilny z dnia 13 lutego 2017, sygn. akt

Oba pytania prawne z dnia 22 maja 2017 r. stanowią bowiem w istocie niemal dosłowne odwzorowanie pytania prawnego z dnia 13 lutego 2017 r. i nie zawierają żadnych nowych elementów. W pełni aktualne pozostaje więc stanowisko Prokuratora Generalnego, zawarte w piśmie z dnia 26 kwietnia 2015 r., w którym to szczegółowo odniesiono się do zarzutów niekonstytucyjności zaskarżonej we wszystkich, połączonych do wspólnego rozpoznania, pytaniach prawnych, regulacji. W świetle uzasadnień pytań prawnych z dnia 22 maja 2017 r. nie wymaga ono ani pogłębienia, ani – tym bardziej – powtórzenia.

Mając na uwadze powyższe, wnoszę jak na wstępie.

z upoważnienia
Prokuratora Generalnego

Robert Hernand
Zastępca Prokuratora Generalnego